

Furkó Tamás.

Ni zengi meg, ha én nem, a mult nagy napjait:
 Vics Furkó Tamásnak kegyetlen dolgait,
 A melyeket viselt... vagy, mondani akarom:
 Miki őt úgy megviseltek, vízen és szárazon.

Mindig boldog hónap volt, mióta e világ,
 Az, melyet márciusnak kerepezt a diák:
 Fagy, hó, eső, derült ég, vihar... mind egy napon!
 Csak úgy bámul belé a böcs kalendáriom.

De a mióta Caesart hatalmas nimbusán
 Megdönték a zavargók Martinus idusán,
 Nem volt e hónap olyan tizenötödike,
 Mint amely harmadéve amúgy közénk üte.

E volt ütés magáért! ez volt a csattanás!
 Szemés-fület behúnyta nemes Furkó Tamás:
 Kiába! mind kiába!... most is kúg a füle,
 S nemkerissin karikát hány a freme bele.

Egyre-re megtagadva ötvenkilenc robot!
 Egyre-re szelyletörve a mugyosfa bot!
 Egyre-re úr a jobbágy: kalapját föltesni,
 S mellé a „szabadságot” négy garasos veszi. *)

Egyre-re tönkre jutva kilenc xsiros pere,
 Melyek után ma holnap aradalmat nyere,
 S alóla, haj! kirugva a táblabíró félk
 Melyon diús nixálva, kényére nyújtózik.

Damokles kardjaként függ felette az adó,
 Előfogat, kovársély... mind oly iróztató!
 A régiből mi sincs már, csak ősi tevele,
 Hogy ablakot ragasztson, üveg helyett, vele.

*) A nemzeti kokárdát.

A régiből mi sines már... de még van egy, igen:
Az egy Borbála auzony maradt a régiben:
Trónusok ingadoznak, és trónus ösztendül:
Az ő papuszkormányja áll rendületlenül.

Mint a vihar midőn lép nagy cserfa szélakat,
Válla'm nyerit, a szél fu, fu hogy majd megszakar:
Lág, tombol, és világot dul a fennadalom:
S te firkla mödra fennállsz, oh papus-katalom!

Ékkep sohajta Furkó, hajdan kertes vexer,
S oly nagy kukardát tűr fel, mint egy cseléd kenyér:
Mi hatna! a szabadság ő vele nem köztös:
Az ő jobbágyi láncxa le nem hull, örökös!

"É, örökös!" kiálta egy nép eszhajnalon,
"El, a táborba holnap! mi a rármorgalom;
Hetven nap, hetven éjjel: talán még ez kitölt,"
Az ördög elvitt ottan engem, vagy itthon őt."

Gondolra, és axomál a képrűlöt veré,
Megkööröskülte kardját, és flintát vön elé;
Sterencse, hogy "muskájból" is menni kellett,
Megbánta volna máskép ezt a képrűletet.

Elment tehát, s szívéből örült, hogy mehele,
Hogy atthon nem maradjon szitok vagy pemete.
Es tart a nagy beszédet az indulás előtt,
Belejött abba Árpád, s minden vitéz elő.

Meg is xevé határolt a sallangos beszéd:
Legottan megcsodálák az ő roppant corét;
Legottan szaradosnak emeltet' magát,
Mely rangra főfő érdem volt egy porzó kabát.

Mi körbe' már, előbb mint a rendelt helyre ért,
Vitézi hajlamának ada' nem egy jelet:
Lehúzása a bíró, ha nem volt kész fogat,
Felgyujtással ijesztet' a rémült falvakat.

Nem is volt párja ebben, csak egy Késsó" salán,
Többek között egy A.... purg, vagy B.... purg Ferdinánd,
Vadászhadnagy, quédilla... vagy ilyenféle hős;
Ömlékezik reá még egy régi öömerős.

Elvégre, hogy megálltak a raszpont-frekerek,
„Itthon vagyunk!” kiálta „ex már Nagy-Beiskerek”
Vagy Szárcsa, vagy Doros, vagy Torák, vagy Usdin... a
kő tudja! — messze külföld az a Vojvodina.

Ottan, mihelyt evésben, ivásban jóllakott,
Kiállta vitézül tizenkét silbakot,
Hogy özenék személyét minden meglamálás
Ellen, — tovább se' gondolt vitéz Turkó Tamás.

(1850.)

MTAK 6/1939.

K 511/10